

Utdrag ur Solnas Grönplan 2020 (gällande Grönplan)

Strategier för Solnas park- och naturmark – i punktform

En rätt planerad grönstruktur gynnar den biologiska mångfalden och gör det möjligt för Solnabor och besökare att ha nära till ett varierat utbud av aktiviteter och upplevelser i park och natur. Solnas parker och natur är även en självklar del av stadens struktur, viktig för såväl rörelse som vila, den utför viktiga ekosystemtjänster och erbjuder inte minst skönhetsupplevelser.

Grönplanens fem övergripande strategier för stadens park- och naturområden har formulerats, med utgångspunkt i Solna stads vision och översiktsplanens strategi om att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur- och kulturmiljöer. De fem strategierna är:

1. Strategi för parker, natur och gröna stråk som en självklar del av den hållbara staden

Solna stad strävar efter att vara en hållbar stad där urbana kvaliteter samspelar med gröna värden som parker och natur. Parker, planteringar, träd och natur bygger tillsammans med bebyggelse och infrastruktur upp staden. Grönstrukturen består av ett nätverk av små och stora gröna områden av olika karaktär och funktion. Genom att integrera grönstrukturen i bebyggelsen och infrastrukturen kan upplevelsen av att parken finns nära öka.

- **Möjliggör och utveckla en sammanhängande grönstruktur för biologisk mångfald och rekreation i stadsmiljön**

En sammanhängande grönstruktur är viktig för både människor samt växt och djurliv. Staden har värdefulla naturmiljöer och biotoper som värnas och särskilt viktiga är miljöer med lång kontinuitet. Solnas många stora ekar samt andra stora lövträd och stora tallar är exempel på detta. Solnas eklandskap är en del av samt ansluter till Nationalstadsparkens unika eklandskap.

- **Bevaka gröna värden vid exploatering**

Närmare hälften av Solnas yta utgörs av natur, park, vatten och andra gröna miljöer. När staden växer kommer vissa ytor att behöva tas i anspråk. När det sker ska gröna värden och naturvärden bevakas. I första hand ska hänsyn tas till behovet av de regionala spridningskorridorerna och de mellankommunala gröna sambanden. Kompensationsåtgärder ska eftersträvas.

- **Planera så att alla Solnabor har nära till park och natur**

Forskning visar att användningen av parker och natur ökar betydligt om de finns nära. Det bör beaktas vid planeringen och utvecklingen av befintliga såväl som nya

bostadsområden. Staden planerar därför för en tät stad där parker och andra grönytor ingår som naturliga delar i stadsmiljön i ett samspel med stadsmässiga värden, och att säkerställa god tillgång till parker och grönområden, som även utgör en viktig del av stadens utbud för idrott och rekreation.

- **Bibehålla de obrutna stråken längs vatten**

De obrutna stråken längs vatten vid Edsviken, Brunnsviken, Råstasjön och längs Huvudsta strand är viktiga för Solnaborna och utgör även en viktig förutsättning för den biologiska mångfalden. I stadens ÖP 2030 lyfts stråken vid vatten fram som en viktig resurs som bör bibehållas och om möjligt utvecklas.

Förkortat ur beskrivningsdelen sid 9–10 om de olika typerna av park och natur:

- Stadsdelspark inom 800 m från bostaden – ge plats för rörelse och vila, upplevelser, aktiviteter, mötesplats, lek, sällskapslek, picknick, motion, skönhet. (Stadsparken räknas in och strövområden.)
- Närpark inom 300 m från bostaden och arbetsplatsen – stor nog för kortare promenader, ge utrymme för lek och lugna platser. (Stadsdelsparker, stadspark och strövområden räknas in. Lite oklart om även närnatur räknas in.)
- Småpark, mindre än 1 ha.
- Fickpark, mindre än Småpark – litet grönt rum nära bostaden, erbjuder rekreativa värden, andrum.
- Strövmråde inom 2 500 m från bostaden, minst 30 ha – längre promenader, motion, skidåkning, bär- och svamplockning, utflyktsområde.

2. Strategi för optimering av grönstrukturens ekosystemtjänster

Parker och natur kan bidra med många tjänster som på något sätt gynnar människan, d v s upprätthåller eller förbättrar människans välmående. Det är tjänster som vi får ”gratis” av naturen exempelvis i form av filtrering av luften, minskade bullernivåer, pollinering eller fördröjning och rening av dagvatten samt inte minst rekreation och naturupplevelser.

Våtmarker och stora träd ger t ex många ekosystemtjänster. Större variationsrikedom av arter och större sammanhängande ytor ger desto stabilare ekosystem, vilket på sikt kan ge fler ekosystemtjänster än idag.

- **Möjliggör fördröjning och infiltration av dagvatten**

Planera så att det avsätts yta för att kunna fördröja och infiltrera dagvatten i parker, gatuplanteringar, takytor och grönytor i trafikmiljöer. Höjdsätt och utforma för yttlig avrinning till gröna ytor. Vid detaljplanering bör dagvattnet omhändertas i första hand inom detaljplaneområdet och i andra hand i direkt anslutning.

Genomför åtgärdsprogrammen för stadens vattenförekomster genom anläggande av bland annat att dammar i gröna ytor. Planera för mångfunktionella ytor, där träd, parker, idrottsplatser, naturmark, vattendrag och dammar även fungerar för att hantera ökande vattenmängder, exempelvis till följd av skyfall.

- **Planera för mer grönska längs stadens gator**

Vegetation filtrerar och renar luft och vatten samt binder kol och frigör syre från koldioxid. En viktig ekosystemtjänst i stadsmiljö är vegetationens förmåga att reglera det lokala och regionala klimatet genom transpiration, skuggning och vindskydd. Med rätt placering kan vegetation dessutom dämpa buller. Inriktningen bör därför vara att planera för mer grönska längs stadens gator.

- **Planera för att gynna pollinerande insekter**

Pollinering är en självreglerande ekosystemtjänst som tillhandahåller en funktion som är nödvändig för den biologiska mångfalden. En miljö som är viktig för bin och andra steklar, dag- och nattfjärilar, blomflugor och skalbaggar (pollinatörerna) är blomrika ängsmarker.

Inriktningen bör därför vara att planera för fler gröna ytor som är ängsmarksliknande.

3. Strategi för rörelse och vila

Människor som bor i städer med god tillgång till park och natur är friskare än de som har sämre tillgång. Möjligheter ska därför ges till aktiviteter av olika slag i stadens gröna miljöer.

- **Utveckla vardagsstråk som underlättar promenader, jogging och annan rörelse**

Naturliga vardagsstråk ska finnas tillgängliga för alla; Solnabor och besökare. De ska vara lätta att hitta, med tydlig skyltning och lätta att bruka. Promenadstråk utmed vatten är högt prioriterat. På vissa platser behöver nya stråk utvecklas. Vissa stråk kan också utvecklas ur ett tillgänglighetsperspektiv för att underlätta rörelse för personer med olika funktionsnedsättningar.

- **Ge utrymme för aktiviteter för alla åldrar och förmågor**

Aktiviteter för alla åldrar och förmågor innebär att planera och skapa lekfulla platser med olika karaktär och innehåll för alla. Det kan handla om allt från traditionella lekplatser, naturlekplatser och motionslek i olika former.

- **Utveckla gaturummen för ett mer aktivt stadsliv**

Att utveckla gaturummen handlar om att gestalta och bygga offentliga rum för Solnaborna. Det handlar om att se stadsrummen som en helhet och att gaturummen när det är möjligt även kan inbjuda till aktiviteter.

- **Värna och utveckla platser för vila**

Vistelse i miljöer med inslag av natur och tystnad är av stort värde för människors återhämtning. Tysta områden i parker och natur bör värnas och det bör ges möjligheter att sitta ner i såväl promenadstråk, som i park och natur.

- **Planera för tillgänglighet**

Vid planering och nyanläggning av grönområden ska tillgänglighet för så många som möjligt eftersträvas.

4. Strategi för biologisk mångfald

En förutsättning för biologisk mångfald är stabila ekosystem och i staden handlar det om att skapa förutsättningar så att olika arter kan bevaras. En viktig förutsättning för det är att det finns grönområden av god kvalitet, med tillräcklig storlek och med sammanhängande struktur.

- **Säkerställ livsmiljöer och spridningsvägar för djur och växter**

För att säkerställa livsmiljöer och spridningsvägar behövs fungerande nätverk av biotoper. Det behövs exempelvis tillräckligt breda och sammansatta spridningskorridorer mellan olika större naturområden. När staden växer och vissa gröna ytor behöver tas i anspråk ska i första hand hänsyn tas till behovet av de regionala spridningskorridorerna och de mellankommunala gröna sambanden.

Gamla, grovstammiga träd är värdefulla som livsmiljöer för många arter (fåglar, insekter, svampar och lavar m fl). Ek har en särställning som livsmiljö för flest arter. Våtmarker är också livsnödvändiga för många arter, alkärr med lång kontinuitet har ett särskilt värde. I Solna finns även många värdefulla gamla lindar och tallar. Vid planering och val av ny vegetation bör alltid beaktas om det finns alternativa växtval som är mer gynnsamma för biologisk mångfald.

Ett annat sätt att öka den biologiska mångfalden i de redan befintliga gröna områdena är att överväga fler ängsmarksliknande miljöer, som är viktiga för pollinatörer.

- **Sköt och underhåll parker och natur**

Naturmarken är av stort värde för den biologiska mångfalden och måste omhändertas för att inte dess värden ska förloras. I princip all naturmark i Solna har sitt ursprung i kulturlandskapet och behöver viss skötsel för att bibehålla sina naturvärden. Stora ekar och tallar behöver frihuggas så att trädkronorna inte skuggas för mycket och kvävs. I samband med planering av skötselåtgärder för vegetation ska åtgärdens påverkan på biologiska värden beaktas.

5. Strategi för skönhetsupplevelser

Det finns studier som visar att en vacker fysisk omgivning får människor att trivas där de bor. Boende och besökare uppfattar det som vackert där det finns parker, lekplatser och promenadvägar.

- **Gröna ytor och platser**

Fickparker/småparker är viktiga i ett gott stadsbyggande. Små gröna ytor ger omväxling och liv i stadsbilden och är ett komplement till bostadsgårdarnas grönska. Väl gestaltade parker och platser höjer helhetsintrycket av stadsmiljön.

- **Blomsterutsmyckningen i staden**

Blomsterutsmyckningen i Solna signalerar att någon bryr sig om staden. Staden ska blomstra genom att ställa ut blomsterurnor och hänga blomsterlådor på broar samtidigt som vissa sommarblomsrabatter görs om till fleråriga planteringar. Blommande växter, träd och buskar, uppskattas av såväl Solnabor, som besökare.

- **Sköt och underhåll torg, gator, parker och natur**

Omhändertagna stadsrum, parker och natur betyder att staden upplevs vara välskött. Det handlar mycket om den vardagliga skötseln: tömda papperskorgar, bänkar på rätt ställen, upplevelserika lekplatser och att klotter tas bort så fort som möjligt.

- **Möjliggöra platser för odling**

Uppmuntra och underlätta för den som vill odla genom att avsätta platser för odling, både traditionella odlingslotter och andra alternativ. Odling i den offentliga miljön gör staden upplevelserikare. Offentliga platser är till för alla, så odlingar på offentlig plats måste vara öppna för allmänheten.

- **Utveckla parker, natur, torg, gator och platser tillsammans med invånarna**

Behovet av att själv få uttrycka sig och göra avtryck i staden är stort. Att utveckla parker, natur, torg, gator och platser tillsammans med invånarna handlar om kontakten med Solnabor, föreningar och företagare. Att vara positiv till önskemål och initiativ.